

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment de tutela de drets núm. PT 9/2022, instat contra l'Institut Català de la Salut.

Antecedents

1. En data 24/01/2022 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, un escrit de la Sra. (...) (en endavant, la persona reclamant), pel qual formulava una reclamació per la presumpta desatenció del dret d'accés referent a la seva història clínica i a la traçabilitat, que havia exercit prèviament davant l'Institut Català de la Salut (en endavant, entitat reclamada).

La persona reclamant aportava diversa documentació relativa a l'exercici d'aquest dret, entre la que escau destacar la següent:

1.1.- La sol·licitud d'exercici del dret d'accés (junt amb el comprovant de la seva presentació en data 06/10/2020 en el Registre general electrònic de l'Administració de la Generalitat), mitjançant el qual la persona reclamant manifestava el següent:

EXPOSO

D'acord amb la normativa vigent en protecció de dades personals i d'accés a la història clínica, i per tant al dret d'accedir de forma clara i intel·ligible a les meves dades de caràcter personal incloses a la història clínica, a les dades resultants de qualsevol elaboració, procés o tractament així com a ser informat de l'origen de les dades, cessionaris, usos i finalitats per a les que es van emmagatzemar,

SOL·LICITO

exercir aquest dret en relació a les dades que especifico a continuació per al període legal de conservació de les dades corresponent als 2 anys previs a la data d'extracció de les dades:

- 1. Còpia de la història clínica (...).*
- 2. Traçabilitat (relació d'accessos a la història clínica en què s'especifiquin per cada accés la data, categoria professional, centre, població, descripció del mòdul i justificació).*

(...)

Com a canal preferent per donar resposta a aquesta sol·licitud demano que la resposta em sigui tramesa per correu electrònic (...)

Sol·licitud adreçada a l'Institut Català de la Salut."

1.2.- Un ofici de data 13/10/2020 de la responsable d'Atenció a la Ciutadania, en què s'assenyalava el següent:

"En relació amb la sol·licitud presentada en el Registre general electrònic l'Administració de la Generalitat de Catalunya el dia 6 d'octubre de 2020 (...), en què sol·liciteu la traçabilitat i la còpia de la vostra història clínica, us comunico que l'hem tramesa al Servei d'Atenció Primària (...) per tractar-se un tema de la seva competència (...)"

1.3.- Un segon escrit de la persona reclamant (junt amb el comprovant de la seva presentació en data 23/12/2020 en el Registre general electrònic de l'Administració de la Generalitat), mitjançant el qual manifestava que en data 19/10/2020 havia rebut l'ofici de

data 13/10/2020 de la responsable d'Atenció a la Ciutadania (document 1.2), es queixava de les conseqüències que el retard en la resposta podia tenir respecte de la informació sobre traçabilitat, per no haver-se conservat, i reiterava la sol·licitud d'accés, si bé manifestava haver rebut còpia de la història clínica. Així, entre d'altres, manifestà el següent:

“(...) Con fecha 14/01/2021, la Sra. (...) de CAP (...) me informa de que se imprime la historia clínica, de que la remite a la SAP por valija y de que estos me la harían llegar por correo certificado. Será el servicio correspondiente de la SAP (...) quien se encargue de tramitar la solicitud de trazabilidad.

Tras recibir la copia de mi historia clínica y ver que el correo certificado no contiene ningún documento relacionado con la solicitud de trazabilidad, el 21/0/2021 hablo con (...), administrativa de la unidad de atención al ciudadano de la SAP (...) y le manifiesto mi preocupación por la ventana de tiempo a la que el ciudadano puede acceder para la trazabilidad, pues solo se me permite trazar los dos años anteriores a la solicitud y a medida que va transcurriendo el tiempo sin dar cumplimiento a la petición se va trasladando el alcance de dicha ventana. La Sra. (...) me informa de que no me preocupe ya que el cómputo de los dos años cuenta desde la fecha de la petición independientemente de que se demore la respuesta debido a las circunstancias excepcionales de la pandemia (...)”

2. En data 11/02/2022, es va donar trasllat de la reclamació a l'entitat reclamada per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.

3. En data 04/03/2022 l'entitat reclamada va presentar un escrit davant l'Autoritat, en el qual es limitava a assenyalar el següent:

“En resposta al vostre requeriment, us donem trasllat de la carta adreçada des d'Atenció Primària (...) a la senyora (...) -les inicials del nom i cognoms de la persona reclamant-, en resposta al seu escrit de data 06/10/2020 en què sol·licitava l'exercici del seu dret d'accés, concretament la traçabilitat i els accessos a la seva història clínica. Carta a la que es va adjuntar la relació dels accessos que es van realitzar des dels diferents CAPs, tots ells amb una finalitat merament assistencial.”

Acompanyava l'escrit de la carta que s'hi esmentava, signada per la gerent territorial de Barcelona de l'ICS, amb registre de sortida del Servei d'Atenció Primària (...) de data 04/02/2022, en la qual s'assenyalava el següent:

“En relació al vostre escrit de data 06/10/2020, presentat al l'Institut Català de la Salut, a través dels tràmits online del web de la Generalitat de Catalunya (...) en el què sol·licitàveu exercir els drets ARCOPOL, en concret les dades sobre la traçabilitat i els accessos a la vostra història clínica, us informo que tots els accessos que s'han realitzat des dels diferents CAPs han estat amb una finalitat assistencial i, per tant, estan justificats.

Per a la vostra informació, us adjuntem la relació dels accessos (...)”

Fonaments de Dret

1. És competent per resoldre aquest procediment la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b) i 8.2.b) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.
2. L'article 15 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (en endavant, l'RGPD), referent al dret d'accés de la persona interessada, preveu que:

“1. El interesado tendrá derecho a obtener del responsable del tratamiento confirmación de si se están tratando o no datos personales que le conciernen y, en tal caso, derecho de acceso a los datos personales y a la siguiente información:

- a) los fines del tratamiento;*
 - b) las categorías de datos personales de que se trate;*
 - c) los destinatarios o las categorías de destinatarios a los que se comunicaron o serán comunicados los datos personales, en particular destinatarios en terceros u organizaciones internacionales;*
 - d) de ser posible, el plazo previsto de conservación de los datos personales o, de no ser posible, los criterios utilizados para determinar este plazo;*
 - e) la existencia del derecho a solicitar del responsable la rectificación o supresión de datos personales o la limitación del tratamiento de datos personales relativos al interesado, o a oponerse a dicho tratamiento;*
 - f) el derecho a presentar una reclamación ante una autoridad de control;*
 - g) cuando los datos personales no se hayan obtenido del interesado, cualquier información disponible sobre su origen;*
 - h) la existencia de decisiones automatizadas (...)*
- 2. Cuando se transfieran datos personales a un tercer país o a una organización internacional, el interesado tendrá derecho a ser informado de las garantías adecuadas en virtud del artículo 46 relativas a la transferencia.*
- 3. El responsable del tratamiento facilitará una copia de los datos personales objeto de tratamiento. (...) Cuando el interesado presente la solicitud por medios electrónicos, y a menos que este solicite que se facilite de otro modo, la información se facilitará en un formato electrónico de uso común.*
- 4. El derecho a obtener copia mencionado en el apartado 3 no afectará negativamente a los derechos y libertades de otros.”*

En relació als drets contemplats als articles 15 a 22 de l'RGPD, els apartats 3 i 4 de l'article 12 de l'RGPD, estableixen el següent:

“3. El responsable del tratamiento facilitará al interesado información relativa a sus actuaciones sobre la base de una solicitud con arreglo a los artículos 15 a 22, y, en cualquier caso, en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud. Dicho plazo podrá prorrogarse otros dos meses en caso necesario, teniendo en cuenta la complejidad y el número de solicitudes. El responsable informará al interesado de cualquiera de dichas prórrogas en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud, indicando los motivos de la dilación. Cuando el interesado presente la solicitud por medios electrónicos, la información se facilitará por medios electrónicos cuando sea posible, a menos que el interesado solicite que se facilite de otro modo.

4. Si el responsable del tratamiento no da curso a la solicitud del interesado, le informará sin dilación, y a más tardar transcurrido un mes de la recepción de la solicitud, de las razones de su no actuación y de la posibilidad de presentar una reclamación ante una autoridad de control y ejercitar acciones judiciales.”

A banda de la regulació anterior, en el cas que aquí s'analitza també cal tenir en consideració la normativa sanitària aplicable. En concret, d'una banda, la Llei estatal bàsica 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de la autonomia del pacient y de derechos y obligaciones en materia de información y documentación clínica (en endavant, Llei 41/2002) que estableix al seu article 18 el dret d'accés a la història clínica en els termes següents:

“Drets d'accés a la història clínica

- 1. El pacient té el dret d'accés, amb les reserves que assenyala l'apartat 3 d'aquest article, a la documentació de la història clínica i a obtenir còpia de les dades que hi figuren. Els centres sanitaris han de regular el procediment que garanteixi l'observança d'aquests drets..*
- 2. (...)*
- 3. El dret a l'accés del pacient a la documentació de la història clínica no es pot exercir en perjudici del dret de terceres persones a la confidencialitat de les dades que hi consten recollides en interès terapèutic del pacient, ni en perjudici del dret dels professionals que participen en la seva elaboració, que poden oposar al dret d'accés la reserva de les seves anotacions subjectives.*
- 4.(...)”*

D'altra banda, la Llei catalana 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica (en endavant, Llei 21/2000), que determina el següent a l'article 13:

- “1. Amb les reserves assenyalades a l'apartat 2 d'aquest article, el pacient té dret a accedir a la documentació de la història clínica descrita per l'article 10, i a obtenir una còpia de les dades que hi figuren. Correspon als centres sanitaris regular el procediment per a garantir l'accés a la història clínica.*
- 2. El dret d'accés del pacient a la documentació de la història clínica mai no pot ésser en perjudici del dret de tercers a la confidencialitat de les dades d'aquests que figuren en l'esmentada documentació, ni del dret dels professionals que han intervingut en l'elaboració d'aquesta, que poden invocar la reserva de llurs observacions, apreciacions o anotacions subjectives.*
- 3. El dret d'accés del pacient a la història clínica es pot exercir també per representació, sempre que estigui degudament acreditada.”*

A l'últim, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, referent a la tutela dels drets previstos per la normativa sobre protecció de dades personals, disposa que: *“1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.”*

3. Exposat el marc normatiu aplicable, a continuació escau analitzar si l'ICS va resoldre i notificar, dins el termini previst per la normativa aplicable, el dret d'accés exercit per la persona reclamant, ja que precisament el motiu de la seva queixa que inicià el present procediment de tutela de drets, era el fet de no haver obtingut resposta dins del termini previst a l'efecte.

A aquest respecte, consta acreditat que en data 06/10/2020 va tenir entrada a l'entitat reclamada un escrit de la persona reclamant, mitjançant el qual exercia el dret d'accés a les seves dades personals.

D'acord amb l'article 12.3 de l'RGPD, l'entitat reclamada havia de resoldre i notificar la petició d'exercici del dret sol·licitat en el termini màxim d'un mes a comptar de la data de recepció de la sol·licitud.

Doncs bé, l'ICS no ha acreditat haver donat resposta a la sol·licitud d'accés exercida per la persona reclamant en el termini d'un mes previst a l'efecte, el qual s'acabava el 05/11/2020.

En efecte, pel que fa a la part de la sol·licitud d'accés corresponent a la història clínica, de l'escrit de data 23/12/2021 aportat per la persona reclamant (antecedent 1.3) es desprèn que aquesta hauria rebut una còpia de la seva història clínica en una data indeterminada, però en tot cas posterior al 05/11/2020, en concret, en una data compresa entre el 14/01/2021 i el 21/01/2021. I pel que fa a la part de la sol·licitud d'accés referida a la traçabilitat, de l'ofici de 04/02/2022 aportat per l'entitat reclamada s'infereix que l'ICS no li hauria lliurat una còpia del registre d'accessos a la seva història clínica fins a una data propera al 04/02/2022.

En conseqüència, escau declarar que l'ICS no va resoldre i notificar en forma i termini la sol·licitud d'accés presentada per la persona afectada. Això sens perjudici del que es dirà a continuació quant al fons de la reclamació.

4. Pel que fa al contingut de la sol·licitud d'accés, s'analitzarà en primer lloc la part referida al contingut de la història clínica (4.1), i en segon lloc, la referida a la traçabilitat (4.2).

4.1. Sobre la sol·licitud d'accés al contingut de la història clínica.

El dret d'accés a la història clínica inclou el dret a obtenir una còpia de tots els documents incorporats a la història clínica de la persona reclamant on figuren dades seves (art. 15.3 RGPD). Per tant, no ha de limitar-se al contingut mínim obligatori que assenyalen els articles 15 de la Llei 41/2002 i 10 Llei 21/2000 (transcrits al fonament de dret 2n), sinó que cal proporcionar la documentació de que es disposi.

D'altra banda, cal tenir en compte que els articles 18.3 de la Llei 41/2002 i 13.2 de la Llei 21/2000 preveuen uns límits al dret d'accés, referits, d'una banda, al dret a la protecció de dades de terceres persones respecte de les dades d'aquestes terceres persones que puguin constar en la història clínica en interès terapèutic del pacient (aquí reclamant). I d'altra banda, al dret dels professionals a la confidencialitat de les seves observacions, apreciacions o anotacions subjectives que hi hagin pogut consignar. En els dos casos assenyalats, es podria limitar l'accés a aquestes dades que puguin figurar a la documentació que escau lliurar, deixant constància del supòsit excepcional que concorre i de la reserva manifestada pel professional o una altra tercera persona.

Atès que no consta que concorri cap supòsit excepcional de denegació del dret d'accés dels previstos a l'article 23.1 RGPD, ni l'ICS n'ha invocat cap, escau reconèixer el dret d'accés de la persona reclamant al contingut de la seva història clínica.

Al respecte, del segon escrit que la persona reclamant va adreçar a l'ICS en data 23/12/2021, es desprèn que l'ICS ja li va lliurar una còpia de la seva història clínica. Pel que fa a la concreta documentació lliurada a la persona reclamant, cal assenyalar que no consta a l'Autoritat la disconformitat de la persona reclamant. Per tant, es considera que el motiu de queixa de la reclamació que va presentar davant l'Autoritat era l'extemporeïtat de la resposta, així com la manca de lliurament de la resta d'informació que va sol·licitar.

En relació amb aquesta altra informació que li manca, cal tenir en compte que la persona reclamant va formular la seva sol·licitud d'accés referint-se explícitament als extrems previstos a l'article 15 de l'RGPD, relatius a l'origen de les dades, els usos i les finalitats previstes, etc. Atès que no consta a l'Autoritat que l'ICS hagi proporcionat aquesta informació a la persona reclamant, escau estimar la reclamació pel que fa a aquesta informació.

4.2. Sobre la sol·licitud d'accés a la traçabilitat de la història clínica.

Pel que fa a la part de la sol·licitud d'accés referida a la traçabilitat, en fase d'audiència l'ICS ha aportat còpia d'un ofici que hauria enviat a la persona reclamant (registre de sortida de data 04/02/2022, antecedent 3), en el qual s'assenyala que junt amb aquest ofici se li lliura una còpia del registre d'accessos, en al·lusió a la traçabilitat sol·licitada. Val a dir, però, que l'ICS no ha acreditat davant l'Autoritat la seva notificació a la persona reclamant, ni tampoc s'ha referit al seu contingut ni a si la relació d'accessos que li ha lliurat correspon al període de temps que sol·licità la persona reclamant.

Pel que fa a la traçabilitat dels accessos a la història clínica d'un pacient des de la perspectiva del contingut del dret d'accés regulat a l'article 15 de l'RGPD -la desatenció del qual constitueix l'objecte del present procediment de tutela-, cal puntualitzar que la informació que cal proporcionar és la relativa als destinataris o categories de destinataris a qui s'hauria facilitat la informació clínica, és a dir, la identificació de les entitats o persones de fora de l'organització a qui es van comunicar les dades clíniques. Per tant, no inclouria la identitat del personal adscrit al responsable del tractament (en aquest cas, l'ICS) que ha accedit a la història clínica.

D'altra banda, la normativa sanitària que s'ha transcrit al fonament de dret 2n, tampoc no reconeix el dret del pacient a conèixer la identitat dels professionals que han accedit a la seva història clínica. Altra cosa és que la persona reclamant pugui accedir a aquesta informació exercint el dret d'accés a la informació pública regulat a l'article 18 i seg. de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Per tant, pel que fa a la sol·licitud d'accés referida a la traçabilitat de la història clínica, escau reconèixer el dret de la persona reclamant a accedir a la informació referent al període sol·licitat (del 07/10/2018 al 06/10/2020) sobre els destinataris o categories de destinataris a qui s'hagin comunicat dades seves, i desestimar la reclamació pel que fa a la sol·licitud d'accés a la resta d'informació sobre traçabilitat, per excedir l'abast material del dret d'accés previst a l'art. 15 de l'RGPD.

En l'ofici que l'ICS va adreçar a la persona reclamant amb registre de sortida de data 04/02/2022 (anecedent 3), s'assenyalava el següent:

"(...) us informo que tots els accessos que s'han realitzat des dels diferents CAPs han estat amb una finalitat assistencial i, per tant, estan justificats. Per a la vostra informació, us adjuntem la relació dels accessos (...)"

Atès que en la seva resposta l'ICS fa referència a l'existència d'accessos a la història clínica de la persona reclamant, efectuats des de diferents Centres d'Atenció Primària o CAPs, sense especificar-los, no es pot descartar que algun d'aquests CAPs no pertanyi a l'ICS, sinó a una altra entitat, és a dir, a un altre responsable del tractament, cas en el qual, els accessos efectuats des d'aquest o aquests CAPs aliens constituïrien comunicacions de dades, de les que sí que caldria informar al reclamant, en resposta a la seva sol·licitud d'accés de l'article 15 de l'RGPD, identificant l'entitat o el centre destinatari (des del que s'ha accedit a l'HC de la persona reclamant), la data de la comunicació i les dades comunicades.

D'altra banda, seguint amb les consideracions sobre comunicacions de dades, l'entitat reclamada també hauria d'informar d'aquelles realitzades al fitxer d'història clínica compartida (HC3), ja que el responsable del tractament d'aquest registre és el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya i no cadascun dels centres sanitaris que ho nodreixen.

5. De conformitat amb allò establert als articles 16.3 de la Llei 32/2010 i 119 del RLOPD, en el casos d'estimació de la reclamació de tutela de drets, s'ha de requerir al responsable del fitxer per tal que en el termini de 10 dies faci efectiu l'exercici del dret. D'acord amb això, procedeix requerir l'entitat reclamada per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació de la present resolució, faci efectiu l'exercici del dret d'accés de la persona reclamant, en el sentit que informi per mitjans electrònics a la persona reclamant sobre els extrems següents:

5.1. Pel que fa a la informació prevista a l'article 15.1.c) de l'RGPD (vinculada a la petició de traçabilitat):

- a) Si s'han comunicat dades de la persona reclamant a un destinatari, en el sentit d'un CAP o altra entitat aliena a l'ICS. En el cas de resposta afirmativa, caldrà informar-la sobre l'entitat o centre destinatari, la data de la comunicació i les dades comunicades.
- b) Si des d'un CAP de l'ICS s'han publicat dades de la persona reclamant a la seva HC3. En el cas de resposta afirmativa, caldrà informar-lo sobre la data de publicació i les dades publicades.

5.2. Sobre la informació esmentada en la resta d'apartats de l'article 15.1 de l'RGPD (FD 2n) (vinculada a la petició de còpia de la història clínica).

Per tot això, resolc:

1. Declarar que l'Institut Català de la Salut va donar resposta extemporània a la sol·licitud d'accés formulada per la senyora (...), i quant al fons, estimar parcialment la reclamació, i

reconèixer el dret d'accés a la informació referent als extrems previstos a l'article 15.1 de l'RGPD, en els termes exposats al fonament de dret 4t, i desestimar la reclamació pel que fa a la resta d'informació sol·licitada referida a la traçabilitat de la història clínica, per excedir l'àmbit material del dret d'accés de protecció de dades.

2. Requerir l'Institut Català de la Salut per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació d'aquesta resolució faci efectiu el dret d'accés exercit per la persona reclamant, en la forma assenyalada al fonament de dret 5è. Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés, en els 10 dies següents l'entitat reclamada haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.
3. Notificar aquesta resolució a l'Institut Català de la Salut i a la persona reclamant.
4. Ordenar la publicació de la resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de l'LPAC o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora,